

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi
Egyetem

Építőművészeti Doktori Iskola

MAB-kód: D145

Az akkreditációs monitoreljárásban közreműködő
látogató bizottság jelentése

*A MAB Testülete 2023. november 24-i ülésén hozott
2023/9/XII. sz. határozat melléklete*

Tartalomjegyzék

I. Előzmények.....	3
II. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően	3
III. A monitorfeltételekkel kapcsolatos intézkedések értékelése.....	4
ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika	4
ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	5
ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés.....	5
ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése.....	5
ESG 1.5 Oktatók.....	5
ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások.....	6
ESG 1.7 Információkezelés	6
ESG 1.8 Nyilvános információk	7
IV. Látogató Bizottság.....	7
V. Melléklet.....	8
V.1 Értékelőlap	8

I. Előzmények

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (továbbiakban: MAB) a felsőoktatási minőségbiztosítás európai sztenderdjei (Standards and Guidelines in the European Higher Education Area, ESG) alapján értékelt a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen működő Építőművészeti Doktori Iskola (D145) minőségbiztosítási rendszerét. Ennek eredményeként a MAB Testülete 2021/4/IX/4. sz. határozatával 2023 tavaszán lefolytatandó monitorvizsgálat mellett akkreditálta 2026. április 23-ig.

A doktori iskola a határidőt túllépve, május 17-én töltötte fel a TIR2-rendszerbe a monitoreljáráshoz szükséges beszámolót.

II. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően

A Látogató Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) a DI által benyújtott monitorbeszámoló, és az ahhoz kapcsolódó dokumentumok áttekintése alapján nem találta szükségesnek kiegészítő helyszíni látogatás/online interjúk lefolytatását.

A Bizottság megállapítja, hogy az egyetem és a DI a Bizottság jelentésében megnevezett hiányosságokat túlnyomó részben kiküszöbölte, valamint a megtett intézkedések előre mutatnak. Mindennek háttérében arra a tényre is figyelemmel kell lenni, hogy az Egyetem a közelmúltban lezajlott intézményakkreditációs eljárása során feltárt fejlesztendő területekre vonatkozóan megkezdte intézkedéseit, amelyekbe a DI is becsatlakozott. Azonban egyelőre még úgy tűnik, hogy több időre van szükség ahhoz, hogy az alapvető szabályzatmódosítások gyakorlatba történő átültetése megvalósulhasson. Jelenleg tehát az állapítható meg, hogy a monitorfeltételek teljesüléséhez szükséges keretszabályok már rendelkezésre állnak, és megkezdődött azok gyakorlatba történő implementálása.

A DI az akkreditációs jelentésben megfogalmazott, opcionálisan teljesíthető ajánlásokra nem reagált, ennek okán nem állapítható meg, hogy a monitorfeltételek teljesítésén túl esetleg a DI az ajánlások mentén is fejlesztette-e minőségét.

A Bizottság az előírt tizenkét monitorfeltétel teljesítését öt esetben megfelelőnek, hét esetben részlegesen megfelelőnek találta. Megjegyzendő, hogy a megfelelt szint alatt értékelt fejlesztések teljesítése nem igényel jelentősebb erőfeszítést, az akkreditáció érvényességének fenntartását nem befolyásolja. A Bizottság az egyes monitorfeltételek értékelésénél jelezte további észrevételeit és javaslatait, amelyek támogatólag kívánnak hozzájárulni a megkezdett fejlesztési tevékenységhez.

A Bizottság az Építőművészeti Doktori Iskola monitorbeszámolóját elfogadja és javasolja az akkreditációs hatály fenntartását.

III. A monitorfeltételekkel kapcsolatos intézkedések értékelése

ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika

A DI a saját minőségbiztosítási tevékenységeinek ellátásért, felügyeletéért felelős szakmai szervezeti háttérét a megújult intézményi Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrendben rögzítettekhez igazodva – figyelemmel az egyetemi minőségbiztosítási rendszerre – fogja kialakítani. A DI beszámolója szerint ez a terület még átalakulóban van, fejlesztés alatt áll. Az Egyetem minőségbiztosítási tervének jóváhagyása még folyamatban van, és amennyiben szükséges lesz, saját szabályzatukat utólag harmonizálni fogják az intézményi szintű dokumentummal. Mindezek alapján az e pontban rögzített monitorfeltétel teljesülése *részlegesen megfelelt*nek minősíthető.

Az ESG-kritériumok, és az azok alapjául szolgáló PDCA-elv tudatosabb alkalmazására vonatkozó monitorfeltétel teljesülésének igazolásaként a megújult Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrendben rögzített keretfeltételek jó kiindulási alapként vehetők figyelembe. Azonban ezeknek a keretfeltételeknek a gyakorlatban történő alkalmazásáról a monitorbeszámolóban nem esett szó. Nem sorakoztattak fel életszerű példákat, amelyeken keresztül igazoltnak tekinthető lenne, hogy a PDCA-kör négy lépése közül egy sem marad ki. Szerencsés lett volna olyan tényekkel alátámasztani ezt a monitorfeltételt, amelyekből jól kirajzolódott volna a tervezési, megvalósítási és ellenőrzési tevékenységek mellett a beavatkozás és visszacsatolás lépései is. Mindezekre tekintettel a monitorfeltétel teljesülése *részlegesen megfelelt*nek minősíthető.

A DI minőségbiztosítási tervének a SWOT-elemzés eredményeivel összhangot tükröző operatív fejlesztésre vonatkozó monitorfeltétel teljesülésének értékeléséhez szintén a megújult Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrendben rögzített keretfeltételek vehetők alapul. Azonban a monitorbeszámolóban nem kerülnek említésre konkrét, tényszerű minőségcélok, és indikátorok sem. Egyelőre tehát csak úgy tekinthető, hogy elvi síkon gondolkodik a DI ezek megfogalmazásán, ezért azok megfeleléségének megítélésre jelen eljárás keretein belül nem nyílik mód. Mindezek alapján az e pontban rögzített monitorfeltétel teljesülése *részlegesen megfelelt*nek minősíthető.

A DI minőségfejlesztési tevékenységeibe az érdekelt felek (belső, külső partnerek) mind szélesebb körének bevonása érdekében különböző tanácsokat és munkabizottságokat hozott létre, amelyeken keresztül lehetőség nyílik a külső felek számára igényeik, elvárásaik és elégedettségük kinyilvánítására. A monitorbeszámolóban foglaltak szerint tehát úgy ítélték meg, hogy a DI gondoskodik a külső felek bevonásáról, ezért az e pontban megfogalmazott monitorfeltétel *megfelelt*nek értékelhető.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése

A Bizottság által megfogalmazott monitorfeltétel szerint kívánatos, hogy a DI bekapcsolódjon szakmájának nemzetközi vérkeringésébe, és ezt támogató együttműködések hozzon létre. A DI monitorbeszámolójában vendégelőadókat és külföldi részképzéseket hoz példának. Az együttműködések ugyanakkor javasolt lehet a DI-nek tágabban értelmeznie, pl. külföldi partnerekkel közös kutatásokat indítani, nemzetközi konferenciát szervezni stb. A monitorfeltétel *részlegesen megfeleltnek* tekinthető.

A Bizottság által megfogalmazott további monitorfeltétel szerint fontos olyan kurzusok biztosítása, mely a doktoranduszok kutatási területéhez kapcsolódik, és nem a mesterszakos ismeretek ismétlése. A DI Képzési Programjának módosítása megtörtént 2022. 02. 11-én, az alábbiakkal: *“Az elvárt tanulási eredményeket, az elsajátítandó szakmai kompetenciák körét frissítettük, rögzítettük a tudással, képességgel és attitűddel kapcsolatos követelményeket, az autonómia és felelősség kérdéskörét”*. Habár a felsoroltakból nem látszik egyértelműen, hogy a mesterszakos ismeretek ismétlésének kiküszöbölését a DI miként valósította meg és milyen megoldásokat (pl. kurzusbővítés v. tárgyfejlesztés) alkalmazott, de bízva azoknak a felmenő rendszerben történő hatékony és gyakorlati alkalmazásában a monitorfeltétel teljesítése a megkezdett intézkedések alapján *megfeleltnek* értékelhető.

ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés

A Bizottság ezen a területen nem fogalmazott meg monitorfeltételt.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képzítés odaítélése

A DI a Képzési Programjában rögzítette a komplex vizsga tárgyait. A monitorfeltétel teljesítése *megfeleltnek* értékelhető.

A DI a Képzési Program mellékletében részletesen szabályozta a publikációs követelményeket. A dokumentum elérhető a DI honlapján is. A monitorfeltétel teljesítése *megfeleltnek* értékelhető.

ESG 1.5 Oktatók

A Bizottság ezen a területen nem fogalmazott meg monitorfeltételt.

ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások

A megfogalmazott monitorfeltétel szerint biztosítani kell a DI gyakorlatának megfelelően felszerelt, az építészeti és egyéb kraftgyakorlatoknak (3d-nyomtatás, modellezés) helyet adó doktori műtermet. A doktori műterem (BME K276) a DI tájékoztatása szerint elkészült, a terem felszereltségéről azonban a Bizottságnak jelen eljárás keretében nincs módja meggyőződni, ezért a monitorbeszámolóban foglaltak alapján a monitorfeltétel megfeleltnek értékelhető.

ESG 1.7 Információkezelés

Az e pontban rögzített monitorfeltétel az újragondolt stratégiai- és minőségcélok mentén, strukturált keretek között történő adatgyűjtési és értékelési eljárásrend meghatározása és alkalmazása volt, a döntéselőkészítési és -hozatali folyamatok megalapozottságához. A monitorbeszámolóban foglaltak szerint ez a feltétel egyelőre még nem tekinthető teljesültnek, ugyanis mérlegelés alatt áll annak eldöntése, hogy önálló eljárásrendben kerüljenek-e szabályozásra az adatgyűjtés és -elemzés folyamatai. Továbbá egy ellentmondásra is fel kell itt hívni a DI figyelmét, miszerint a monitorbeszámolóban informális adatgyűjtésről írnak, ugyanakkor a Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrendben (2022) már másképp fogalmazzák: *“Az ÉDI folyamatosan releváns információkat gyűjt, elemz és használ képzési programjainak frissítéséhez annak érdekében, hogy tájékozottan és megalapozottan hozhasson a jövőre kiható döntéseket. A hatékony információgyűjtési és elemzési folyamatok a belső minőségbiztosítási rendszer részei.*

Az információgyűjtés kiterjed: művészeti és tudományos publikációkra, új eredményekre, konferencia-előadásokon megosztott ismeretekre, személyes saját-tapasztalatokra és azok közös tudássá való alakítására, más doktori iskolák megosztott nyilvános információira, tevékenységére a hallgatók teljesítmény-mutatóira, szakmai érdeklődési irányultságára a hallgatók előrehaladási, eredményességi mutatóira és lemorzsolódási rátáira, a hallgatók képzési programjaikkal kapcsolatos elégedettségére, a rendelkezésre álló tanulási háttértámogatás és a hallgatói tanácsadás színvonalára, a fokozatot szerzett hallgatók további karrierjére, életútjára.” A jövőben mindenképpen keresni kell ennek az ellentmondásnak a feloldását. Mindezekre figyelemmel az e pontban rögzített monitorfeltétel teljesítése részlegesen megfeleltnek értékelhető.

A keretszabályok már megfogalmazásra kerültek a Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrendben, valamint a Működési Szabályzatban arra vonatkozóan, hogy miként tervezik az érdekelt felektől (belső-külső) származó adatok és információk körének folyamatos bővítését formális keretek között megvalósítani (pl. adatgyűjtő nyomtatványok

alkalmazásával), de azok gyakorlatban történő megvalósulására a monitorbeszámolóban nem álltak rendelkezésre konkrét példák. Törekedni kell a jövőben az e pontban rögzített monitorfeltétel mind aktívabb módon való megvalósítására, ezért ennek teljesülése *részlegesen megfeleltnek* értékelhető.

ESG 1.8 Nyilvános információk

Mivel a DI angol nyelven is folytat doktori képzést, biztosítani kell a képzésre vonatkozó információk, szabályzatok angol nyelven való elérhetőségét. A honlapot áttekintve: az angol nyelvű tartalomszolgáltatást továbbra is fejlesztenie kell a DI-nek. Például az angol nyelvű Doktori és Habilitációs Szabályzat és a DI Minősbiztosítási Szabályzat és Eljárásrend c. dokumentuma nem érhető el a DI honlapján (ezek mind alapidokumentumok a Kormányrendelet értelmében). Fentiek okán, a monitorfeltétel teljesítése *részlegesen megfeleltnek* értékelhető.

Ugyanitt megjegyzendő, hogy a Doktori és Habilitációs Szabályzat legújabb, magyar nyelvű verziója (módosítva: 2023. 07. 24.) sem érhető el a DI oldalán.

IV. Látogató Bizottság

A Bizottságot a MAB Testülete nevezte ki 2020. július 24-i ülésén, és a következő tagokból áll:

Tagok:

Hamvai Kinga Rózsa fokozatszerzett doktoranda, Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, a Doktoranduszok Országos Szövetségének delegáltja,
Miskolciné Mikáczó Andrea egyetemi docens, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

A Bizottság alábbi tagjai nem tudták vállalni a monitoreljárásban való részvételt: Prof. Dr. Wesselényi-Garay Andor (elnök); Dr. Géczy Nóra (tag).

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság Titkársága részéről kijelölt koordináló szakreferens: Dányi Beatrix MAB Titkárság, doktori munkacsoport.

V. Melléklet

V.1 Értékelőlap

SZTENDERD	Monitorfeltételek a MAB Testület 2021/4/IX/1. sz. határozata alapján	MEGFELELT	RÉSZLEGESEN MEGFELELT	NEM FELEL MEG
1.1 Minőségbiztosítási politika	A DI és az egyetem közösen határozza meg az ÉDI minőségbiztosítási tevékenységeinek ellátásért, felügyeletéért felelős szakmai szervezeti hátteret.		X	
	Az ESG-kritériumok, és az azok alapjául szolgáló PDCA-elv tudatosabb alkalmazása szükséges a DI működési folyamataiban. Fontos, hogy a négy lépés közül egy se maradjon ki, jelenleg ez nem mindegyik folyamatnál érvényesül, jellemzően a negyedik lépés, a beavatkozás/visszacsatolás marad el.		X	
	A DI minőségbiztosítási tervének a SWOT elemzés eredményeivel összhangot tükröző operatív fejlesztése szükséges, amelyben helyet kapnak a konkrét minőségcélok mellett az azokhoz kapcsolható számszerű, mérhető indikátorok, valamint az azok ellenőrzési és visszacsatolási mechanizmusai is.		X	
	A DI minőségfejlesztési tevékenységeibe az érdekelt felek (belső külső partnerek) mind szélesebb köre kerüljön bevonásra az igényeik, elvárásaik és elégedettségük kinyilvánítására lehetőséget biztosítva.	X		
1.2, 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos	Fontos, hogy a DI bekapcsolódjon szakmájának nemzetközi vérkeringésébe, és ezt támogató együttműködések hozzon létre.		X	

SZTENDERD	Monitorfeltételek a MAB Testület 2021/4/IX/1. sz. határozata alapján	MEGFELELT	RÉSZLEGESEN MEGFELELT	NEM FELEL MEG
figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	Fontos olyan kurzusok biztosítása, mely a doktoranduszok kutatási területéhez kapcsolódik, és nem a mesterszakos ismeretek ismétlése. Ez úgy is megvalósítható, hogy az ÉDI elismeri a doktoranduszok más intézmény doktori képzésében szerzett kreditjeit.	X		
1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése	A komplex vizsga tárgyait, témaköreit a képzési tervben fel kell sorolni (I. Nftv. 72. § (5) bekezdés).	X		
	A publikációs követelmények tekintetében szükséges, hogy a DI pontosan deklarálja a minimálisan elvárható feltételeket.	X		
1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások	Biztosítani kell a DI gyakorlatának megfelelően felszerelt, az építészeti és egyéb kraftgyakorlatoknak (3d-nyomtatás, modellezés) helyet adó doktori műtermet.	X		
1.7 Információkezelés	Az újragondolt stratégiai- és minőségcélok mentén, strukturált keretek között történő adatgyűjtési és értékelési eljárásrend meghatározása és alkalmazása javasolt a döntéselőkészítési és döntéshozatali folyamatok megalapozottságához.		X	
	Az értékelésbe bevonható érdekelt felektől (belső-külső) származó adatok és információk körének folyamatos bővítése javasolt.		X	

SZTENDERD	Monitorfeltételek a MAB Testület 2021/4/IX/1. sz. határozata alapján	MEGFELELT	RÉSZLEGESEN MEGFELELT	NEM FELEL MEG
1.8 Nyilvános információk	Mivel a DI-nek magyarul nem beszélő doktoranduszai is vannak, a képzésre vonatkozó információknak, szabályzatoknak angolul is elérhetőnek kell lenniük.		x	